

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 366/06-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. novembra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ľ. H., S., zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. Š., Š., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 50 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sž-o-NS 152/2005 z 27. apríla 2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ľ. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. augusta 2006 doručená sťažnosť JUDr. Ľ. H., S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. Š., Š., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 50 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sž-o-NS 152/2005 z 27. apríla 2006.

Z obsahu sťažnosti sťažovateľa a pripojených príloh vyplývajú nasledovné rozhodujúce skutočnosti.

Namietaným rozsudkom sp. zn. 1 SŽ-o-NS 152/2005 z 27. apríla 2006 najvyšší súd ako odvolací súd v právnej veci sťažovateľa proti žalovanému Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v konaní o preskúmanie rozhodnutia vo veci prepustenia zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru (ďalej len „príslušník PZ“) potvrdil rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 SŽ 67/2004 z 11. marca 2006, ktorým tento súd zamietol žalobu sťažovateľa proti ministerstvu o preskúmanie zákonnosti jeho rozhodnutia č. KM-44/PK-2004 z 24. marca 2004. Preskúmaným rozhodnutím ministerstvo zamietlo rozklad podaný sťažovateľom proti personálnemu rozkazu Ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „minister vnútra“) č. 5/2004 z 9. januára 2004, na základe ktorého bol sťažovateľ podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“), prepustený zo služobného pomeru príslušníka PZ.

Sťažovateľ uviedol, že ministerstvo odôvodnilo svoje rozhodnutie tým, že konanie, ktorého sa dopustil (v čase mimo výkonu štátnej služby sa vyhrážal s nožom v ruke iným osobám, pričom jednému z nich spôsobil aj rezné poranenie tváre), je v príkrom rozpore s obsahom služobnej prísahy policajta. Nielenže toto konanie bolo zo strany ministerstva kvalifikované ako hrubé porušenie služobnej prísahy, ale naplnilo aj zákonnú podmienku na jeho prepustenie zo služobného pomeru príslušníka PZ. K porušeniu služobnej prísahy a služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom malo dôjsť konaním, za ktoré bol sťažovateľ v tom čase trestne stíhaný.

Podľa názoru sťažovateľa až súd v trestnom konaní bol oprávnený rozhodnúť o tom, či skutok, ktorý mu bol kladený za vinu, bol spáchaný alebo nie. Podľa neho správny orgán rozhodol v jeho prípade v rozpore s prezumpciou nevinu, zakotvenou v ústave. Správny orgán si v rozpore so zákonom vytvoril vlastný úsudok o predbežnej otázke, t. j. o otázke, či došlo k protiprávnemu konaniu a kto takto konal, a na základe toho aj rozhodol. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na tú skutočnosť, že rozsudkom Okresného súdu Senica

(ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 113/04 z 28. apríla 2005 bol vo veci pokusu z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 8 ods. 1, § 221 ods. 1 Trestného zákona a iné, oslobodený.

Sťažovateľ argumentujúc tým, že minister vnútra, ako aj ministerstvo vo svojich rozhodnutiach, bez akéhokoľvek právoplatného rozsudku súdu v danej veci, ho označili za páchatel'a trestného činu, podal žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministerstva najvyššiemu súdu.

Najvyšší súd žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministerstva z 24. marca 2004 zamietol s odôvodnením, že sťažovateľ sa dopustil skutku uvedeného v personálnom rozkaze. Podľa názoru súdu spoločenskú nebezpečnosť konania sťažovateľa zvyšuje skutočnosť, že nekonal v súlade s požiadavkami zákona, že policajt má byť disciplinovaný, čestný, statočný, aby svoje sily a schopnosti vynaložil na ochranu práv občanov, ich bezpečnosti a verejného poriadku, ale naopak, týchto občanov sťažovateľ vystavil nebezpečenstvu ohrozenia života a zdravia. S kvalifikáciou konania sťažovateľa ako zvlášť hrubého porušenia služobnej prísahy sa stotožnil aj najvyšší súd ako odvolací súd, keď rozsudkom sp. zn. 1 Sž-o-NS 152/2005 z 27. apríla 2006 potvrdil prvostupňový rozsudok sp. zn. 3 Sž 67/2004 z 11. marca 2006.

Sťažovateľ nesúhlasí s uvedenými rozhodnutiami najvyššieho súdu a poukazuje na rozhodnutie okresného súdu, podľa ktorého jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti boli v čase spáchania činu významnou mierou narušené, v dôsledku čoho nebol v čase spáchania činu schopný rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania a nevedel ho ovládať. Uviedol, že činu sa dopustil v stave nepríčetnosti, ktorý vylučuje trestnú zodpovednosť. Podľa tvrdenia sťažovateľa napriek tomu, že ministerstvo malo vedomosť o tragédii v jeho rodine (úmrtie syna spôsobené nástražným výbušným systémom), nevenovalo tomu pozornosť a nezabezpečilo mu psychologické vyšetrenie, v rámci ktorého by psychológ mohol zistiť, či v jeho prípade ide o duševnú poruchu, resp. chorobu, ktorá je liečiteľná, alebo poruchu, ktorá by vylučovala spôsobilosť vykonávať zaradenie v policajnom zbore. Z tohto dôvodu sa sťažovateľ domnieva, že nebolo možné jeho prepustenie zo služobného pomeru z dôvodu porušenia služobnej prísahy, resp. služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom na základe § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z., ale eventuálne by

prichádzalo do úvahy skončenie služobného pomeru na základe § 192 ods. 1 písm. b), teda z dôvodu dlhodobej straty spôsobilosti vykonávať funkciu v policajnom zbore zo zdravotných dôvodov.

Sťažovateľ sa domnieva, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sž-o-NS 152/2005 z 27. apríla 2006, argumentmi v ňom obsiahnutými, ktoré on považuje za nezákonné, sa zasiahlo do jeho práv podľa čl. 50 ods. 1 a 2 ústavy. Podľa sťažovateľa sa všeobecný súd nevysporiadal s jeho právnou argumentáciou, rozhodnutie najvyššieho súdu nepovažuje za súladné s ústavným poriadkom Slovenskej republiky.

V tejto súvislosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd deklaroval porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 50 ods. 1 a 2 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sž-o-NS 152/2005 z 27. apríla 2006, zrušil rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sž-o-NS 152/2005 z 27. apríla 2006 a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500 000 Sk.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 50 ods. 1 ústavy len súd rozhoduje o vine a treste za trestné činy.

Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy každý, proti ktorému sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania pred ústavným súdom sa stalo posúdenie namietaného porušenia súdnej ochrany sťažovateľa v dôsledku rozhodnutia odvolacieho najvyššieho súdu, ktorým bolo potvrdené zamietnutie žaloby sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministerstva č. KM-44/PK-2004 z 24. marca 2004. Sťažovateľ v podstate argumentoval tým, že príslušný súd v konaní o jeho veci nezabezpečil jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 50 ods. 1 a 2 ústavy, keď bez toho, aby právoplatným odsudzujúcim rozsudkom súdu bola vyslovená jeho vina, najvyšší súd rozhodol o jeho prepustení zo služobného pomeru príslušníka PZ, čím porušil princíp prezumpcie neviny.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02). Inými slovami, právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky

výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (III. ÚS 159/06).

Pretože v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov, bolo v právomoci ústavného súdu len posúdenie, či účinky výkonu právomoci všeobecného súdu vo veci sťažovateľa, t. j. prerokovanie a rozhodnutie o námietkach sťažovateľa ako žalobcu (uvedených v podanom rozklade) proti personálnemu rozkazu ministra vnútra č. 5/2004 z 9. januára 2004, na základe ktorého bol sťažovateľ podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. prepustený zo služobného pomeru príslušníka PZ, sú zlučiteľné s uvedeným článkom ústavy.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s hodnotením vykonaného dokazovania a právnym názorom všeobecného súdu (najvyššieho súdu ako správneho súdu), teda s jeho interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení a hodnotením skutkového stavu vo veci sťažovateľa.

Personálnym rozkazom ministra vnútra č. 5 z 9. januára 2004 bol sťažovateľ prepustený zo služobného pomeru príslušníka PZ podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. z dôvodu, že 28. decembra 2003 v čase mimo výkonu štátnej služby sa vyhrážal nožom I. J., že ho podreže a na J. G. zaútočil nožom tak, že mu spôsobil reznú ranu cez ľavé líce, čiastočne zasahujúcu ústa. Rozklad podaný sťažovateľom ministerstvo rozhodnutím č. p. KM-44/PK-2004 z 24. marca 2004 posúdilo ako nedôvodný. Zrušenia personálneho rozkazu sa preto sťažovateľ domáhal žalobou v správnom súdnictve.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. policajt sa prepustí zo služobného pomeru, ak porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

Z obsahu služobnej prísahy (§ 17 ods. 1 zákona) vyplýva, že policajnt má byť čestný, statočný a disciplinovaný, ktorý svoje sily a schopnosti vynakladá na to, aby chránil práva občanov, ich bezpečnosť a verejný poriadok, a to aj s nasadením vlastného života, bude sa riadiť ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi.

V okolnostiach prípadu žalovaný správny orgán hodnotil konanie sťažovateľa ako zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy. K rovnakému záveru dospel aj prvostupňový najvyšší súd v konaní o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu, podľa ktorého konanie sťažovateľa z 28. decembra 2003 bez ohľadu na to, či v trestnom konaní bolo kvalifikované ako trestný čin násilia alebo nie, je v absolútnom rozpore s obsahom služobnej prísahy policajta.

Najvyšší súd ako odvolací súd v rozhodnutí o odvolaní proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sž 67/2004 z 11. marca 2005 sa stotožnil so záverom prvostupňového súdu, že ministerstvo svojím postupom voči sťažovateľovi neporušilo zákon. V odôvodnení svojho rozsudku sp. zn. 1 Sž-o-NS 152/2005 z 27. apríla 2006 najvyšší súd poukázal na to, že sťažovateľ nespochybňoval skutkový stav, ktorý sa udial 28. decembra 2003, teda že ohrozoval a vyhrážal sa I. J. nožom a tým istým nožom zasiahol J. G. tak, že mu spôsobil ranu na tvári s následnou práceneschopnosťou. Sťažovateľ sa v odvolaní sústredil na tvrdenie, že v kritickom dni mal duševnú poruchu s odvolaním sa na závery okresného súdu o oslobodení z pokusu ublíženia na zdraví, keď malo byť preukázané, že rozpoznávacie a ovládacie schopnosti v čase spáchania činu mali byť významnou mierou narušené, v dôsledku čoho nebol v čase trestného činu schopný rozpoznať nebezpečnosť svojho konania, a nevedel svoje konanie ovládať.

Podľa právneho názoru najvyššieho súdu ministerstvo postupovalo v súlade so zákonom a vykonalo dokazovanie aj znalcami z oblasti psychológie a psychiatrie, ktorí potvrdili okolnosti prípadu z 28. decembra 2003. Aj z jednotlivých výpovedí svedkov vyplynulo, že sa prípad udial tak, ako to popísali, o čom svedčili následky na poškodenom

zdraví. Za týchto okolností nemohlo obstať tvrdenie sťažovateľa, že služobný pomer malo ministerstvo s ním skončiť z dôvodov poškodeného zdravia, pretože nešlo o trvalý stav a neboli založené podmienky pre takýto dôvod skončenia služobného pomeru. Bolo predovšetkým na správnom orgáne, aby posúdil okolnosti prípadu a z toho vyvodil záver podľa vlastnej úvahy. Najvyšší súd v tejto súvislosti konštatoval, že rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru príslušníka PZ je personálnym rozhodnutím, ktoré je nezávislé na tom, či sa separátne vedie trestné konanie. Ministerstvo vychádzalo zo skutočností ním zistených, vo vzťahu k riešeniu personálnej otázky, za stavu ktorého ním preskúmané skutočnosti nemusia byť trestným činom. V danom prípade ministerstvo bolo viazané zákonom č. 73/1998 Z. z. a z tohto pohľadu posudzovalo okolnosti prípadu vo vzťahu k dôvodom na prepustenie sťažovateľa zo služobného pomeru. Konanie sťažovateľa posúdilo podľa ustanovenia § 192 ods. 1 písm. e) citovaného zákona, teda z dôvodov zvlášť hrubého porušenia služobných povinností so záverom, že ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov v štátnej službe.

Podľa názoru odvolacieho najvyššieho súdu sťažovateľ v odvolacom konaní neuviedol nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iný pohľad na vec, a to ani za toho stavu, že bol oslobodený spod skutku, ktorý mu bol kladený za vinu a ktorý súvisel s jeho prepustením zo služobného pomeru, pretože oslobodzujúci rozsudok nemohol mať automaticky za následok nutnosť konštatovania, že sa sťažovateľ nedopustil porušenia služobnej disciplíny a že nedošlo k porušeniu zákona vo vzťahu k príslušným ustanoveniam zákona č. 73/1998 Z. z.

Ústavný súd nezistil medzi dôvodmi a skutočnosťami, ktoré sťažovateľ uvádzal v sťažnosti, žiadny taký dôvod alebo skutočnosť, ktoré by mohli spochybniť právne závery najvyššieho súdu o existencii a relevantnosti dôvodov, na základe ktorých potvrdil prvostupňový rozsudok (vo veci preskúmania rozhodnutia ministerstva), alebo by sa inak javili ako zjavne neodôvodnené či svojvoľné. Samotná skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, napáda v okolnostiach prípadu vecnú nesprávnosť, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo

možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Podľa názoru ústavného súdu posúdenie nároku uplatneného sťažovateľom najvyšším (odvolacím) súdom takéto nedostatky nevykazuje. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na aplikovateľnú judikatúru najvyššieho súdu, podľa ktorej v konaní o prepustenie policajta zo služobného pomeru nie je služobný orgán viazaný ustanoveniami Trestného poriadku a navyše v tomto konaní ani neplatí zásada prezumpcie neviny (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 SŽ 92/98).

Účelom konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministerstva o prepustení sťažovateľa zo služobného pomeru nie sú otázky jeho viny alebo neviny, ale len otázka, či sú splnené zákonné predpoklady na prepustenie policajta zo služobného pomeru. Preto nemožno vo veci sťažovateľa skúmať otázku prezumpcie neviny, trestnosť činu v rozsahu, ktorý je v konaní pred slovenským trestným súdom ústavne zaručený obvinenej osobe. Ústavný súd teda nezistil taký výklad ustanovení citovaných v napadnutom rozsudku a ich uplatnenie vo veci sťažovateľa, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s čl. 50 ods. 1 a 2 ústavy. V takom prípade ústavný súd nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov všeobecného súdu (najvyššieho súdu), ktorý v obidvoch stupňoch vykonajúc dokazovanie dospel k zhodným záverom.

Ústavný súd, vychádzajúc zo skutkových okolností, ktoré vyplynuli z predloženého rozhodnutia najvyššieho súdu, z právnych východísk a záverov, odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Z tohto dôvodu ústavný súd už nerozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa na rozhodnutie ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2006